

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

Izvješće o gospodarenju otpadnom ambalažom u Republici Hrvatskoj u 2021. godini

KLASA: 351-02/23-75/14

URBROJ: 517-12-1-3-1-23-1

Izvješće o gospodarenju otpadnom ambalažom u Republici Hrvatskoj u 2021. godini

Autorica:

Laila Gumhalter Malić

Autor fotografije na naslovnici:

[undefined undefined](#) on [Pixabay](#)

Zagreb, siječanj 2023.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb, Hrvatska,
mingor.gov.hr

Sadržaj

Sažetak	7
1. Uvod	9
2. Pregled stanja i trendovi	10
2.1. Ambalaža stavljena na tržište u Republici Hrvatskoj	10
2.2. Ambalažni otpad.....	12
2.2.1. Ambalažni otpad u sustavu FZOEU.....	12
2.2.2. Podaci o ambalažnom otpadu prijavljeni u Informacijski sustav gospodarenja otpadom (ISGO)	21
3. Otpadna ambalaža koja je opasni otpad	23
4. Ambalažni otpad u sustavu povratne naknade (depozitni sustav).....	24
5. Potrošnja plastičnih vrećica za nošenje	25
6. Zaključak	28

Sažetak

Ambalaža je svaki proizvod, bez obzira na prirodu materijala od kojeg je izrađen, koji se koristi za držanje, zaštitu, rukovanje, isporuku i predstavljanje robe, od sirovina do gotovih proizvoda, od proizvođača do potrošača. Ambalaža predstavlja i nepovratne predmete namijenjene za izradu ambalaže koja će se koristiti za spomenute namjene kao i pomoćna sredstva za pakiranje, koja služe za omatanje ili povezivanje robe, pakiranje, nepropusno zatvaranje, pripremu za otpremu i označavanje robe. Ambalažni materijal je svaki materijal od kojeg se proizvodi ambalaža kao što su: staklo, plastika, papir, karton, drvo, metal, višeslojni (kompozitni) miješani materijali i drugi materijali.

Otpadna ambalaža (ambalažni otpad) je ambalaža koja je otpad u smislu Zakon o gospodarenju otpadom¹ (u dalnjem tekstu: Zakon), isključujući ostatke materijala koji nastaju pri proizvodnji ambalaže.

Izvješće o ambalaži i otpadnoj ambalaži za 2021. godinu temelji se na podacima koji dolaze iz sustava proširene odgovornosti proizvođača (u dalnjem tekstu: EPR sustav - eng. extended producer responsibility) u organizaciji Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (u dalnjem tekstu: FZOEU). Podaci iz EPR sustava dostavljaju se Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (u dalnjem tekstu: Ministarstvo) sukladno Pravilniku o ambalaži i otpadnoj ambalaži² (u dalnjem tekstu: Pravilnik) te predstavljaju službene podatke za praćenje ispunjenja ciljeva zadanih Direktivom 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu³ (u dalnjem tekstu: PPWD Direktiva) i Zakonom o čemu Ministarstvo izvješćuje statističko tijelo Europske komisije (Eurostat). Podaci se šalju putem web sučelja za prijenos podataka (eDAMIS) za svaku kalendarsku godinu najkasnije 18 mjeseci nakon proteka izvještajnog razdoblja tj. do 30. lipnja za godinu N-2. Podaci iz EPR sustava sadrže setove podataka potrebne za izračun ostvarenja ciljeva (podatke o nastalom ambalažnom otpadu⁴ i podatke o sakupljenom i uporabljenom ambalažnom otpadu).

Svrha nacionalnog izvješća je obrada službenih podataka i podataka iz sekundarnih izvora koji se koriste za kontrolu kvalitete službenih podataka i to podataka o količinama ambalaže stavljениm na tržište RH, odvojeno sakupljenim količinama otpadne ambalaže, uporabljenim i recikliranim količinama otpadne ambalaže te prikaz stopa uporabe i recikliranja zadanih PPWD Direktivom i Zakonom.

¹ Zakon o gospodarenju otpadom (NN 84/21)

² Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15, 78/16, 116/17, 14/2020 i 144/20)

³ [Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 94/62/EZ od 20. prosinca 1994. o ambalaži i ambalažnom otpadu](#)

⁴ Sukladno članku 6.a PPWD Direktive količina ambalažnog otpada nastalog u državi članici može se smatrati jednakom količini ambalaže stavljene na tržište u istoj godini u toj državi članici

Prema podacima zaprimljenim od FZOEU tijekom 2021. godine na tržište Republike Hrvatske stavljeno je 291.631 t ambalaže (uključujući i novonabavljenu višekratnu tj. povratnu ambalažu) odnosno 75 kg/stanovnik.

Putem sustava FZOEU sakupljeno je 156.227 t ambalažnog otpada što iznosi 53,6 % količina stavljenih na tržište. Sakupljeni ambalažni otpad sastojao se uglavnom od ambalažnog otpada od papira i kartona (34 %), ambalažnog otpada od stakla (25 %), ambalažnog otpada od plastike (24 %), amabalažnog otpada od drva (11 %) dok je ostatak činio ambalažni otpad od metala.

Također je putem sustava FZOEU oporabljeno 51 % ambalažnog otpada. Cilj uporabe iznosi 60 %, stoga u 2021. godini isti nije postignut. Oporabljeni količine uglavnom su materijalno oporabljeni tj. reciklirani, tako da stopa recikliranja u 2021. godini također iznosi 51 % što je nadomak cilja recikliranja koji iznosi 55 %.

Pojedinačni ciljevi stope recikliranja dostignuti su za karton/papir (74 %), plastiku (34 %) i drvo (16 %), a nisu dostignuti za staklo 55 % (cilj je 60 %) i za metale 25 % (cilj je 50%).

Obzirom da se u Informacijski sustav gospodarenja otpadom (u dalnjem tekstu: ISGO) Ministarstva prijavljuju i podaci o ambalažnom otpadu izvan sustava FZOEU provedena je usporedba podataka FZOEU o sakupljanju i uporabi s podacima koje su u Registrarskim onečišćavanja okoliša (dalje u tekstu: ROO) prijavili sakupljači ambalažnog otpada⁵ i obrađivači⁶ ambalažnog otpada. Analizirani su i podaci o prekograničnom prometu ambalažnog otpada. Značajan dio količina ambalažnog otpada sakupljen je i uporabljen izvan sustava kojeg vodi FZOEU.

Plastične vrećice za nošenje predstavljaju ambalažu u smislu PPWD Direktive. Temeljem odredbi Provedbene odluke Komisije (EU) 2018/896 o utvrđivanju metodologije za izračun godišnje potrošnje laganih plastičnih vrećica za nošenje⁷ (dalje u tekstu Odluka 2018/896) dan je prikaz godišnje laganih plastičnih vrećica za nošenje. Prema podacima FZOEU, na tržište Republike Hrvatske u 2021. godini stavljena je količina od 888 t vrlo laganih plastičnih vrećica za nošenje, 1.490 t laganih plastičnih vrećica za nošenje te 538 t ostalih plastičnih vrećica za nošenje. Podaci ukazuju na pad potrošnje u usporedbi sa 2019. godinom u kategorijama za koje su propisane mјere, iako je evidentirana veća količina u donosu na 2020., koju obziorm na COVID 19. ne možemo smatrati referentnom godinom.

⁵Obrasci: SO-1 (prijavni list za davatelje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i davatelje javne usluge prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada), SO-2 (prijavni list za sakupljače otpada) i SO-3 (prijavni list za reciklažna dvorišta i trgovce otpada na malo)

⁶Obrasci OZO (prijavni lista za uporabitele/zbrinjavatelje otpada)

⁷[Provedbene odluke Komisije \(EU\) 2018/896 od 19. lipnja 2018. o utvrđivanju metodologije za izračun godišnje potrošnje laganih plastičnih vrećica za nošenje i o izmjeni Odluke 2005/270/EZ](#)

1. Uvod

Otpadna ambalaža smatra se posebnom kategorijom otpada. Sukladno Katalogu otpada sadržanog u Dodatku X. Pravilnika o gospodarenju otpadom⁸ koji je usklađen s europskim popisom otpada (European List of Waste) svrstava se isključivo u podgrupu 15 01 bez obzira na djelatnost u kojoj je nastala. Detaljna podjela temelji se na materijalima od kojih je ambalaža izrađena i na opasnim svojstvima ambalažnog otpada (Tablica 1).

Tablica 1. Popis ključnih brojeva koji se koriste za označavanje otpadne ambalaže prema vrsti i svojstvima

15 01 01	papirna i kartonska ambalaža
15 01 02	plastična ambalaža
15 01 03	drvena ambalaža
15 01 04	metalna ambalaža
15 01 05	višeslojna (kompozitna) ambalaža
15 01 06	miješana ambalaža
15 01 07	staklena ambalaža
15 01 09	tekstilna ambalaža
15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima
15 01 11*	metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (npr. azbest), uključujući prazne spremnike pod tlakom

Uspostava pravnog okvira za sustav gospodarenja ambalažom i ambalažnim otpadom u Republici Hrvatskoj započela je 2005. godine donošenjem Pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu. Sustav je organiziran temeljem EPR sustava koji trenutno ne obuhvaća proizvode tj. ambalažu od koje nastaje otpadna ambalaža koja je opasan otpad. Proširena odgovornost proizvođača (EPR) predstavlja pristup prema kojem se proizvođačima daje značajna odgovornost – finansijska i/ili fizička – za obradu ili odlaganje proizvoda nakon potrošnje. Sustav je s primjenom u RH započeo u siječnju 2006. godine.

PPWD Direktiva propisuje ciljeve za uporabu i recikliranje ambalažnog otpada. Odlukom Komisije 2005/270/EZ utvrđuje se način praćenja ostvarenja tih ciljeva. Trenutačni cilj su uporaba⁹ najmanje 60% ambalažnog otpada i recikliranje između 55% i 80% ambalažnoga otpada. Propisani su i pojedinačni ciljevi recikliranja po najzastupljenijim ambalažnim materijalima. U budućem razdoblju predviđeno je povećanje zadanih ciljeva te propisivanje isključivo ciljeva za recikliranje u skladu sa Paketom za kružno gospodarstvo koji je Europska unija (EU) usvojila 2018. godine. Ciljevi su prikazani u Tablici 2.

⁸ Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 81/20)

⁹ Sukladno Pravilniku uporaba otpadne ambalaže je svaki postupak uporabe otpada u skladu sa Zakonom, koji je prikladan i primjenjiv za uporabu ambalažnog otpada radi njegova korištenja u materijalne i energetske svrhe, uključujući i recikliranje dok je samo recikliranje otpadne ambalaže definirano kao svaki postupak uporabe otpadne ambalaže u materijal za proizvodnju nove ambalaže ili za druge svrhe, uključujući i organsko recikliranje, a isključujući energetsku uporabu.

Tablica 2. Ciljevi oporabe i recikliranja za ambalažni otpad propisani Direktivom (EU) 2018/852

	od 2008. godine	od 2025. godine	od 2030. godine
	Oporaba	Recikliranje	Recikliranje
UKUPNA AMBALAŽA	60%	55% - 80%	65%
PLASTIČNA AMBALAŽA	/	22,5%	50%
DRVENA AMBALAŽA	/	15%	25%
ŽELJEZNA AMBALAŽA	/	50%	70%
ALUMINIJSKA AMBALAŽA			50%
STAKLENA AMBALAŽA	/	60%	70%
PAPIRNA/KARTONSKA AMBALAŽA	/	60%	75%

Podatke potrebne za izračun ciljeva Ministarstvo dostavlja u statističko tijelo Europske komisije (EUROSTAT) za svaku kalendarsku godinu i to u roku od 18 mjeseci od proteka izvještajne kalendarske godine sukladno PPWD Direktivi. Godišnje preglede navedenih podataka Ministarstvo objavljuje na mrežnim stranicama: <http://www.haop.hr/hr/tematska-područja/otpad-registri-oneciscavanja-i-ostali-sektorski-pritisci/gospodarenje-otpadom-0>

2. Pregled stanja i trendovi

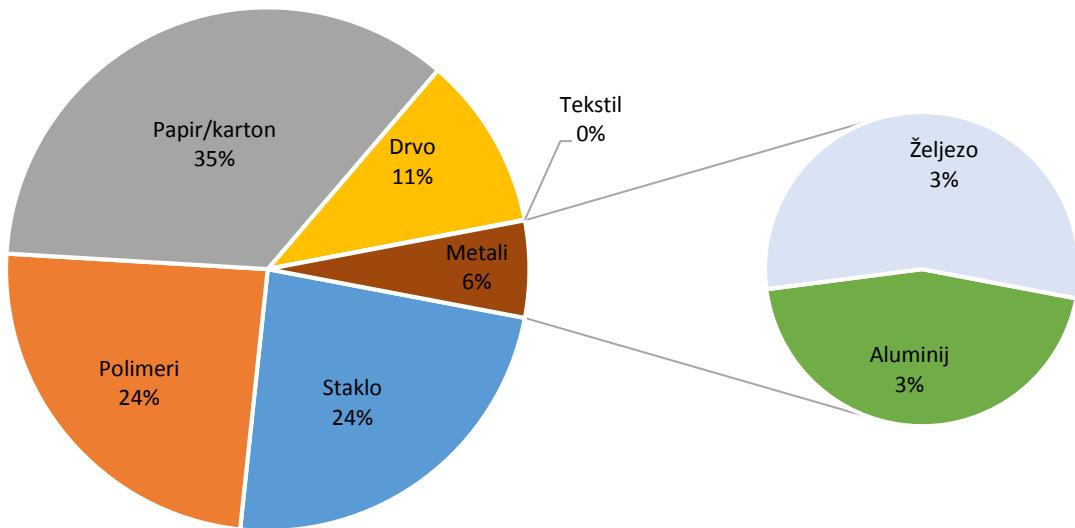
2.1. Ambalaža stavljena na tržište u Republici Hrvatskoj

Prema podacima zaprimljenim od FZOEU tijekom 2021. godine na tržište Republike Hrvatske stavljeno je 291.631 t ambalaže (uključujući i novonabavljenu višekratnu tj. povratnu ambalažu). Količine uvezene, proizvedene i izvezene ambalaže po kategorijama u 2021. godini prikazane su u Tablici 3. Na tržište je stavljeno najviše ambalaže od papira i kartona (35%), polimerne ambalaže (24%) i staklene ambalaže (24%) što je prikazano na Slici 1.

Tablica 3. Količini proizvedene, izvezene i uvezene ambalaže u 2021. godini

Vrsta ambalažnog materijala	Jednokratna ambalaža			Povratna (višekratna) ambalaža	Ukupno stavljeno na tržište RH (t)
	Proizvedena i stavljena na tržište RH (t)	Izvezena (t)	Uvezena i stavljena na tržište RH (t)		
1. STAKLO	36.766	231	28.162	4.418	69.115
2. POLIMERI	38.229	62	32.038	544	70.749
3. PAPIR/KARTON	39.507	427	63.929	0	103.009
4. METALI UKUPNO	5.430	98	12.048	35	17.415
Aluminij	2.527	29	5.332	2	7.832
Željezo	2.904	68	6.716	33	9.585
5. DRVO	8.779	89	19.697	2.857	31.244
6. TEKSTIL	24	0	75	0	99
UKUPNO:	128.735	908	155.950	7.853	291.631

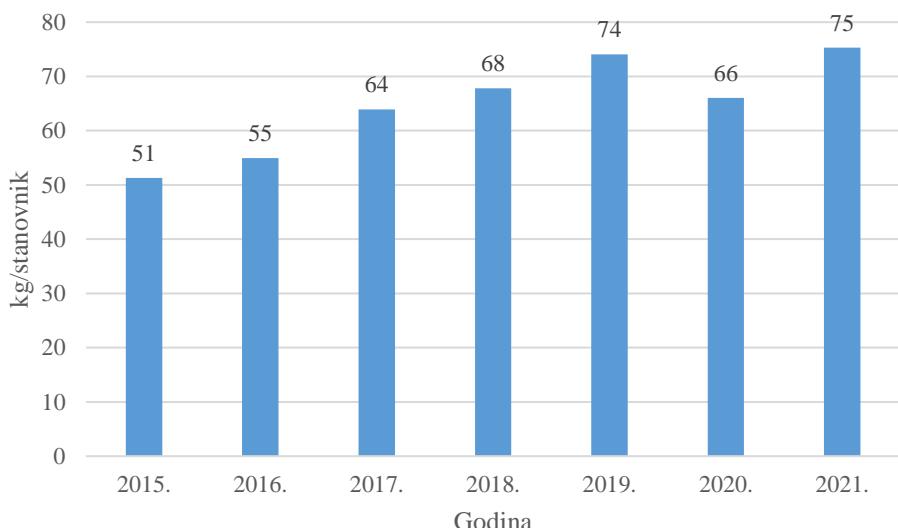
Izvor: FZOEU

Slika 1. Udjeli ambalaže stavljene na tržište Republike Hrvatske u 2021. godini, po materijalima

Potrošnja ambalaže po stanovniku Republike Hrvatske za 2021. godinu iznosi 75 kg/stanovnik što je porast od 14 % u odnosu na godinu prije. Navedeno je djelomično i posljedica korištenja popisa stanovništva iz 2021. godine, prema kojem je broj stanovnika značajno manji od procjene Državnog zavoda za statistiku za 2020. godinu koja se koristila pri izračunu za 2020. godinu.

Sukladno metodologiji količine ambalaže stavljene na tržište u promatranoj godini predstavljaju generirani ambalažni otpad. Zadnjih se godina bilježi kontinuirani porast potrošnje ambalaže tj. porast generiranog ambalažnog otpada po stanovniku uz pad u 2020. godini uzrokovan najvjerojatnije smanjenjem gospodarske aktivnosti uslijed pandemije bolesti COVID-19. Trend je prikazan na Slici 2.

Slika 2. Potrošnja ambalaže po stanovniku (generirani ambalažni otpad po stanovniku, kg/stanovnik) u razdoblju od 2015. do 2021. godine

2.2. Ambalažni otpad

2.2.1. Ambalažni otpad u sustavu FZOEU

U Republici Hrvatskoj je u 2021. godini djelovalo 26 tvrtki i obrtnika koji imaju status ovlaštenih sakupljača otpadne ambalaže temeljem ugovora sa FZOEU. Popis sakupljača otpadne ambalaže dan je u Tablici 4.

Tablica 4. Popis ovlaštenih sakupljača otpadne ambalaže u sustavu FZOEU (lipanj, 2021):

Redni broj	Naziv tvrtke	Mjesto i adresa	Područje skupljanja	Županija	Vrsta otpadne ambalaže
1.	BA - COM d.o.o.	Dicmo, Prisoje 26a	Grad Trogir, općine Seget i Marina, Grad Kaštela, općine Prgomet, Primorski Dolac i Lećevica, Grad Solin, općine Klis, Muč i Dugopolje, Gradovi Sinj, Trilj i Vrlika, općine Hrvace, Dicmo i Otok, Grad Split, općine Podstrana i Šolta, Grad Omiš, općine Dugi Rat, Šestanovac i Zadvarje, Grad Imotski, općine Cista Provo, Lovreć, Proložac, Podbablje, Zmijavci, Runovići i Zagvozd, Gradovi Makarska i Vrgorac, općine Brela, Baška Voda, Podgora i Gradac	Splitsko-dalmatinska	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
2.	ČISTOĆA d.o.o.	Varaždin, Ognjena Price 13	Republika Hrvatska	RH	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
3.	DRAVA INTERNATIONAL d.o.o.	Osijek, S.Radića 15	Republika Hrvatska	RH	primarna ambalaža od polimernih materijala - PE folija
4.	DS SMITH UNIJAPAPIR CROATIA d.o.o.	Zagreb, Lastovska 5	Republika Hrvatska	RH	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
5.	DS SMITH UNIJAPAPIR CROATIA d.o.o.	Zagreb, Lastovska 5	Republika Hrvatska	RH	1. papirna i kartonska, višeslojna otpadna ambalaža 2. skupna (sekundarna) i transportna (tercijarna) otpadna ambalaža od drveta, tekstila i ostalih ambalažnih materijala
6.	EKO - FLOR PLUS d.o.o.	Oroslavje, Mokrice 180/c	gradovi Glina, Hrvatska Kostajnica, Kutina, Novska, Petrinja i Sisak, općina Donji Kukuzari, Dvor, Gvozd, Hrvatska Dubica, jasenovac, Lekenik, Lipovljani, Majur, Martinska Ves, Popovača, Sunja, Topusko i Velika Ludina	Sisačko-moslavačka	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
7.	EKO - FLOR PLUS d.o.o.	Oroslavje, Mokrice 180/c	Zagrebačka županija	Zagrebačka	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)

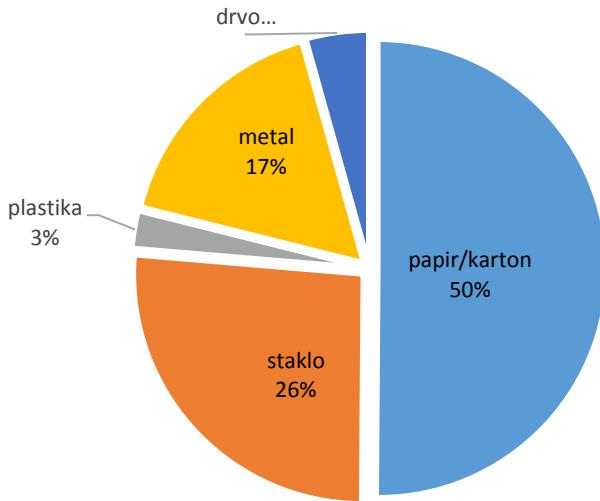
8.	EKO - FLOR PLUS d.o.o.	Oroslavje, Mokrice 180/c	Republika Hrvatska	RH	1. papirna i kartonska, višeslojna otpadna ambalaža 2. skupna (sekundarna) i transportna (tercijarna) otpadna ambalaža od drveta, tekstila i ostalih ambalažnih materijala
9.	FLORA VTC d.o.o.	Virovitica, Vukovarska cesta 5	Republika Hrvatska	RH	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
10.	GKP ČAKOM d.o.o.	Čakovec, Mihovljanska 10	Međimurska županija	Međimurska	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
11.	GRADSKO KOMUNALNO PODUZEĆE KOMUNALAC d.o.o.	Koprivnica, Mosna ulica 15	područje Koprivnice: grad Koprivnicu i općina Peteranec, Drnje, Đelekovač, Legrad, Gola, Hlebine, Novigrad Podravski, Koprivnički Bregi, Koprivnički Ivanec, Rasinja i Sokolovac	Koprivničko -križevačka	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
12.	JAKOB BECKER d.o.o.	Gornja Vrba, Vrbska ulica 16	Brodsko-posavska županija	Brodsko- posavska	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
13.	JOLLY EKO d.o.o.	Šibenik, Ante Šupuka 10	Šibensko-kninska županija Splitsko-dalmatinska županija	Šibensko- kninska Splitsko- dalmatinska	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
14.	KOMUNALAC POŽEGA d.o.o.	Požega, Vukovarska 8	Požeško -slavonska županija	Požeško - slavonska	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
15.	KOMUNALNE I PRIJEVOZNIČKE USLUGE CERNA	Cerna, N.Jurišića 9	Vukovarsko - srijemska županija	Vukovarsko -srijemska	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
16.	KOMUNALNO PODUZEĆE d.o.o.	Križevci, Donji Cubinec 30	područje Grada Križevaca i općine Sv. Ivan Žabno, Sv. Petar Orehovec, Gornja Rijeka i Kalnik	Koprivničko -križevačka	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
17.	LOTUS 91 d.o.o.	Jalkovec, Braće Radića 103 a	Varaždinska županija Međimurska županija Koprivničko-križevačka županija Krapinsko-zagorska županija	Varaždinska Međimurska Koprivničko -križevačka Krapinsko- zagorska	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
18.	METIS d.o.o.	Kukuljanovo, Kukuljanovo 414	Primorsko-goranska županija Istarska županija Ličko-senjska županija Karlovачka županija	Primorsko- goranska Istarska Ličko- senjska Karlovачka	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
19.	METIS d.o.o.	Kukuljanovo, Kukuljanovo 414	Primorsko-goranska županija Istarska županija Ličko-senjska županija	Primorsko- goranska Istarska Ličko- senjska	1. papirna i kartonska, višeslojna otpadna ambalaža 2. skupna (sekundarna) i transportna (tercijarna) otpadna ambalaža od drveta, tekstila i ostalih ambalažnih materijala

20.	NIKI, obrt za prijevoz i trgovinu	Darda, Bana Josipa Jelačića 32/a	Grad Beli Manastir i općina Bije, Čerminac, Darda, Draž, Jagodnjak, Kneževi vinogradi, Petlovac i Popovac	Osječko-baranjska	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
21.	ODLAGALIŠTE SIROVINA d.o.o.	Zadar, Ive Dulčića 6	Republika Hrvatska	RH	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
22.	ODLAGALIŠTE SIROVINA d.o.o.	Zadar, Ive Dulčića 6	Splitsko-dalmatinska, Dubrovačko-neretvanska, Šibensko-kninska, Zadarska, Ličko-senjska, Primorsko-goranska, Istarska	Splitsko-dalmatinska, Dubrovačko - neretvanska, Šibensko-kninska, Zadarska, Ličko-senjska, Primorsko-goranska, Istarska	1. papirna i kartonska, višeslojna otpadna ambalaža 2. skupna (sekundarna) i transportna (tercijarna) otpadna ambalaža od drveta, tekstila i ostalih ambalažnih materijala
23.	PONIKVE EKO OTOK KRK d.o.o.	Krk, Vrašanska 14	Grad Krk, općina Baška, Dobrinj, Malinska-Dubašnica, Omišalj, Punat, Vrbnik	Primorsko-goranska	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
24.	RESPEKT d.o.o.	Metković, Andrije Hebranga 9d	za područje Grada Metkovića, grada Opuzena, Grada Ploče, Općine Pojezerje, općine Kula Norinska, Općine Zažablje i Općine Slivno	Dubrovačko - neretvanska	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
25.	SIROVINA d.o.o.	Bjelovar, Ulica 29. rujna 2	Grad Bjelovar i Općina Kapela, Nova Rača, Rovišće, Severin, Šandrovac, Velika Pisanica, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac, Grad Daruvar i općine Dežanovac, Đulovac, Konačnica i Sirač, Grad Čazma i općine Ivanska, Štefanje, Grad Garešnica s općinama Berek, Hercegovac, Velika Trnovčica, Grad Grubišno Polje i Općina Veliki Grđevac	Bjelovarsko-bilogorska	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
26.	SIROVINA d.o.o.	Bjelovar, Ulica 29. rujna 2	Grad Đurđevac, Općina Virje, Općina Molve, Općina novo Virje, Općina Ferdinandovec, Općina Podravske Sesvete, Općina Kloštar Podravski, Općina Kalinovac	Koprivničko-križevačka	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
27.	SIROVINA d.o.o.	Bjelovar, Ulica 29. rujna 2	Zagrebačka, Sisačko-moslavačka, Požeško-slavonska, Virovitičko-podravska, Koprivničko-križevačka, Bjelovarsko-bilogorska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska	Zagrebačka, Sisačko-moslavačka, Požeško-slavonska, Virovitičko-podravska, Koprivničko-križevačka, Bjelovarsko-bilogorska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska	1. papirna i kartonska, višeslojna otpadna ambalaža 2. skupna (sekundarna) i transportna (tercijarna) otpadna ambalaža od drveta, tekstila i ostalih ambalažnih materijala
28.	SIROVINA PROMET d.o.o.	Garešnica, Petra Svačića 40a	Grad Garešnica i općine Berek, Hercegovac i Velika Trnovitica, Grad Grubišno Polje s općinom Veliki Grđevac	Bjelovarsko-bilogorska	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)

29.	UNIJA - IVANIĆ GRAD d.o.o.	Predavac, Dubrovačka 26	Zagrebačka županija	Zagrebačka	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
30.	UNIJA NOVA d.o.o.	S. Kraljevec, Strojarska c. 7	Republika Hrvatska	RH	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
31.	UNIVERZAL d.o.o.	Varaždin, Cehovska 10	Varaždinska županija	Varaždinska	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
32.	UNIVERZAL d.o.o.	Varaždin, Cehovska 10	Varaždinska županija Međimurska županija Koprivničko-križevačka županija Krapinsko-zagorska županija	Varaždinska Međimurska Koprivničko- križevačka Krapinsko- zagorska	1. papirna i kartonska, višeslojna otpadna ambalaža 2. skupna (sekundarna) i transportna (tercijarna) otpadna ambalaža od drveta, tekstila i ostalih ambalažnih materijala
33.	VLAHOVAC obrt za prijevoz i usluge	Mraclin, Braće Radića 155	Zagrebačka županija	Zagrebačka	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
34.	ZAGREBAČKI HOLDING d.o.o. Podružnica Čistoća	Zagreb, Radnička cesta 82	Grad Zagreb	Grad Zagreb	otpadna ambalaža u sustavu i izvan sustava povratne naknade (plastika, staklo i metal)
35.	ZAGREBAČKI HOLDING d.o.o. Podružnica Čistoća	Zagreb, Radnička cesta 82	Grad Zagreb Zagrebačka županija	Grad Zagreb	1. papirna i kartonska, višeslojna otpadna ambalaža 2. skupna (sekundarna) i transportna (tercijarna) otpadna ambalaža od drveta, tekstila i ostalih ambalažnih materijala

Izvor: FZOEU

U 2021. godini sakupljeno je 156.227 t ambalažnog otpada što iznosi 54 % količina stavljениh na tržište. Težinski udjeli sakupljenog ambalažnog otpada prikazani su na slici 3. Najveći udjel u sakupljenim količinama imao je ambalažni otpad od papira i kartona (50 %), ambalažni otpad od stakla (26 %) te ambalažni otpad od metala (17 %).

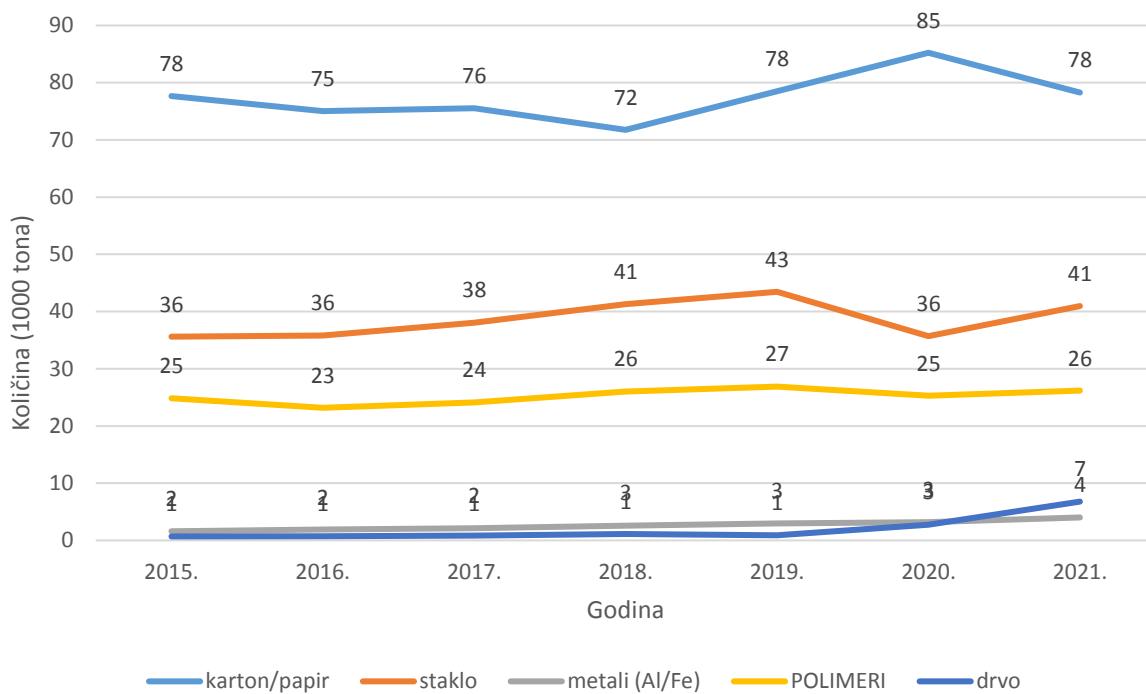
Slika 3. Udjeli, po materijalima, sakupljene otpadne ambalaže u 2021. godini

Sakupljeni ambalažni otpad u sustavu FZOEU po vrstama materijala i godinama, za razdoblje od 2015. godine prikazan je u tablici 5. i slici 4. Sakupljene količine otpadne ambalaže po materijalima zadnjih su godina uglavnom stabilne uz blagi rast za sve materijale i nešto značajniji rast za ambalažni otpad od metala i drva (slika 5).

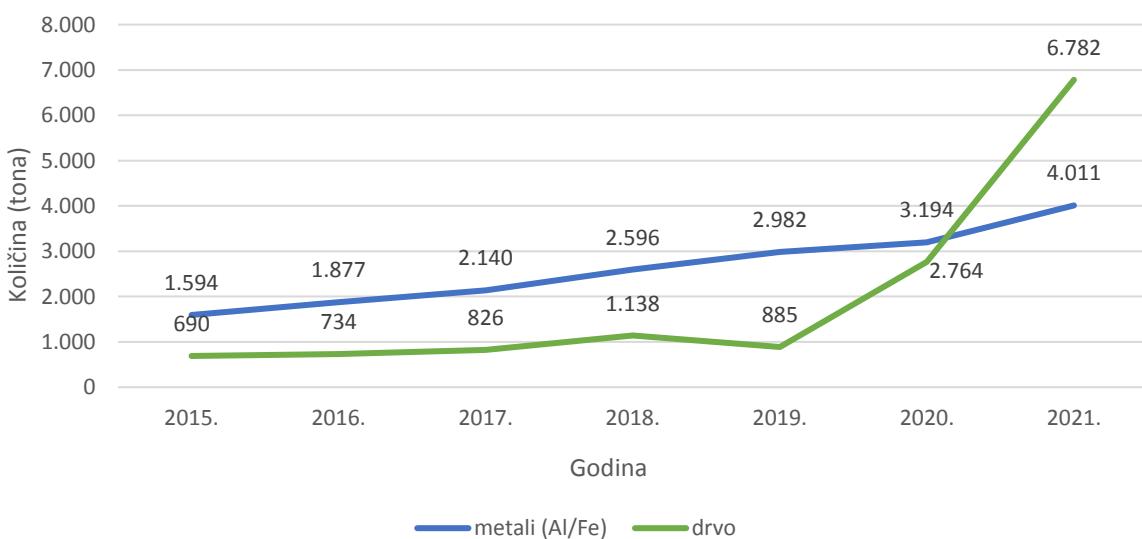
Tablica 5. Sakupljeni ambalažni otpad u razdoblju od 2015. do 2021. godine po vrstama materijala, t

Vrsta ambalažnog otpada (MATERIJAL)	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
karton/papir	77.690	75.018	75.524	71.759	78.480	85.228	78.288
staklo	35.611	35.819	38.059	41.275	43.454	35.681	40.978
Al/Fe	1.594	1.877	2.140	2.596	2.982	3.194	4.011
plastika	24.856	23.180	24.124	26.038	26.881	25.292	26.169
drvo	690	734	826	1.138	885	2.764	6.782
Ukupno:	140.441	136.628	140.672	142.807	152.682	152.160	156.227

Izvor: FZOEU, obrada: MINGOR

Slika 4. Količine sakupljene otpadne ambalaže po materijalima za razdoblje od 2015. do 2021. godine

Slika 5. Količine sakupljene otpadne ambalaže od metala i drva za razdoblje od 2015. do 2021. godine

U sustavu FZOEU-a je u 2021. godini djelovalo 9 oporabitelja: po dva za polimerni, metalni, stakleni i drveni te jedan za papirni/kartonski otpad. Na teritoriju Republike Hrvatske otpad se oporabljuje isključivo mehaničkom oporabom (recikliranjem). Popis obradivača u sustavu FZOEU za godinu 2021. dan je u Tablici 6.

Tablica 6. Popis ovlaštenih tvrtki/obrta za uporabu otpadne ambalaže na području RH u sustavu FZOEU (lipanj 2021.):

Redni broj	Naziv tvrtke	Lokacija obrade	Vrsta otpadne ambalaže
1.	DS SMITH BELIŠĆE CROATIA d.o.o.	Vijenac S. H .Gutmanna 30, Belišće	papir i karton
2.	BRKOVIĆ d.o.o.	Industrijska 3, Sveta Nedelja	polimerni materijali (plastika)
3.	C.I.O.S. GRUPA d.o.o.	Božidara Adžije 19, Sisak	metal (Al/Fe)
4.	DRAVA INTERNATIONAL d.o.o.	Zapadno predgrade 21, Brijest, Osijek	PET
5.	DRAVA INTERNATIONAL d.o.o.	Zapadno predgrade 21, Brijest, Osijek	polimerni materijali (plastika)
6.	VETROPACK d.d.	Hum na Sutli 203, Hum na Sutli	staklo
7.	UNIJA NOVA d.o.o.	Strojarska ulica 3, Sesvetski Kraljevec	staklo
8.	ODLAGALIŠTE SIROVINA d.o.o.	Ive Dulčića 6, Zadar	metal (Al/Fe)
9.	EKO – FLOR PLUS d.o.o.	Duga ulica 60, Kloštar Ivanić	drvo
10.	UNIVERZAL d.o.o.	M. P. Miškine 61, Varaždin	drvo

Izvor: FZOEU

Prema podacima za 2021. godinu, ukupno je uporabljeni 150.029 t, a reciklirano 148.191 t ambalažnog otpada. Količine sakupljenog, uporabljenog i recikliranog ambalažnog otpada u 2021. godini u sustavu FZOEU prikazane su u Tablici 7.

Tablica 7. Sakupljen i uporabljen i recikliran ambalažni otpad u 2020. godini po vrstama materijala

Vrsta ambalažnog otpada	Količina sakupljenog ambalažnog otpada (t)	Reciklirano (t)	Energetski uporabljeni (t)	Ukupno uporabljeni (t)
papir/karton	78.288	76.642	0	76.642
staklo	40.978	38.173	0	38.173
polimerni materijali (plastika)	26.169	24.184	0	24.184
metali ukupno	4.011	4.283	0	4.283
aluminij	/	3.531	0	3.531
željezo	/	751	0	751
drvo	6.782	4.909	1.838	6.747
UKUPNO	156.227	148.191	1.838	150.029

Izvor: FZOEU

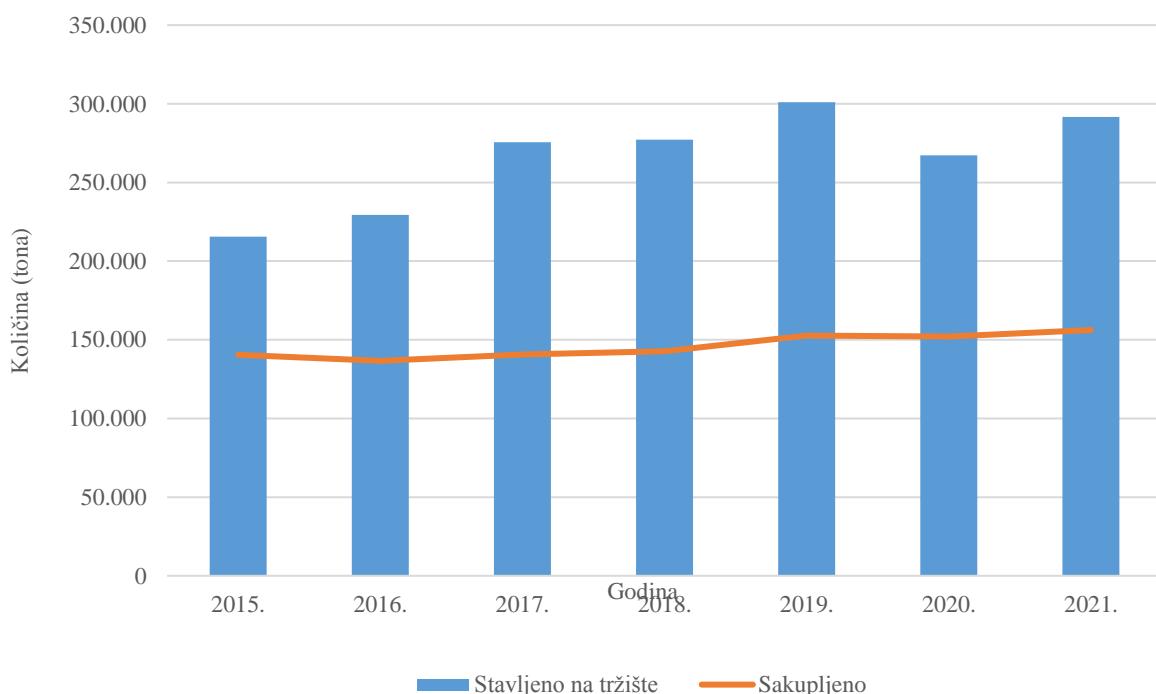
Stopi oporabe i recikliranja računaju se kao odnosi uporabljenih tj. recikliranih količina ambalažnog otpada i količina ambalaže stavljenih na tržiste u istoj godini. Količina ambalaže stavljene na tržiste, zbog prirode ambalažnog otpada i brzog tržišnog okretaja, može se izjednačiti sa količinom proizvedenog otpada u istoj godini. U 2021. godini uporabljeni su 51 % ambalažnog otpada. Cilj oporabe iznosi 60 % stoga za 2021. godinu cilj oporabe nije postignut. Uporabljeni količine uglavnom su materijalno uporabljeni tj. reciklirani tako da stopa recikliranja u 2021. godini također iznosi 51% što je nedovoljno za dostizanje cilja recikliranja koji iznosi 55 % do 80 % (Tablica 8.).

Tablica 8. Količine ambalaže stavljene na tržište, sakupljene i reciklirane otpadne ambalaže u razdoblju od 2015. do 2021. godine

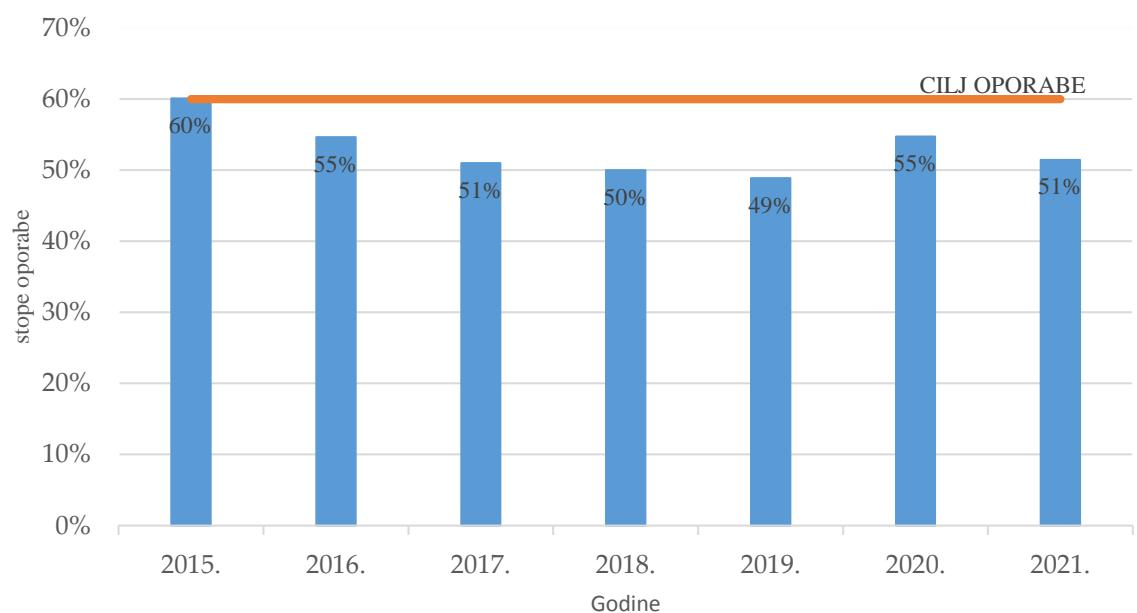
Godina	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Stavljen na tržište (t)	215.534	229.431	263.678	277.163	301.099	267.234	291.631
Sakupljeno (t)	140.441	136.628	140.672	142.807	152.682	152.160	156.227
Oporabljeno	129.554	125.359	140.538	138.633	147.198	146.326	150.029
Reciklirano	129.554	125.359	140.538	138.633	147.198	144.871	148.191
STUPANJ Oporabe	60 %	55 %	53 %	50 %	49 %	55 %	51 %
STUPANJ Recikliranja	60 %	55 %	53 %	50 %	49 %	54 %	51 %

Izvor: FZOEU

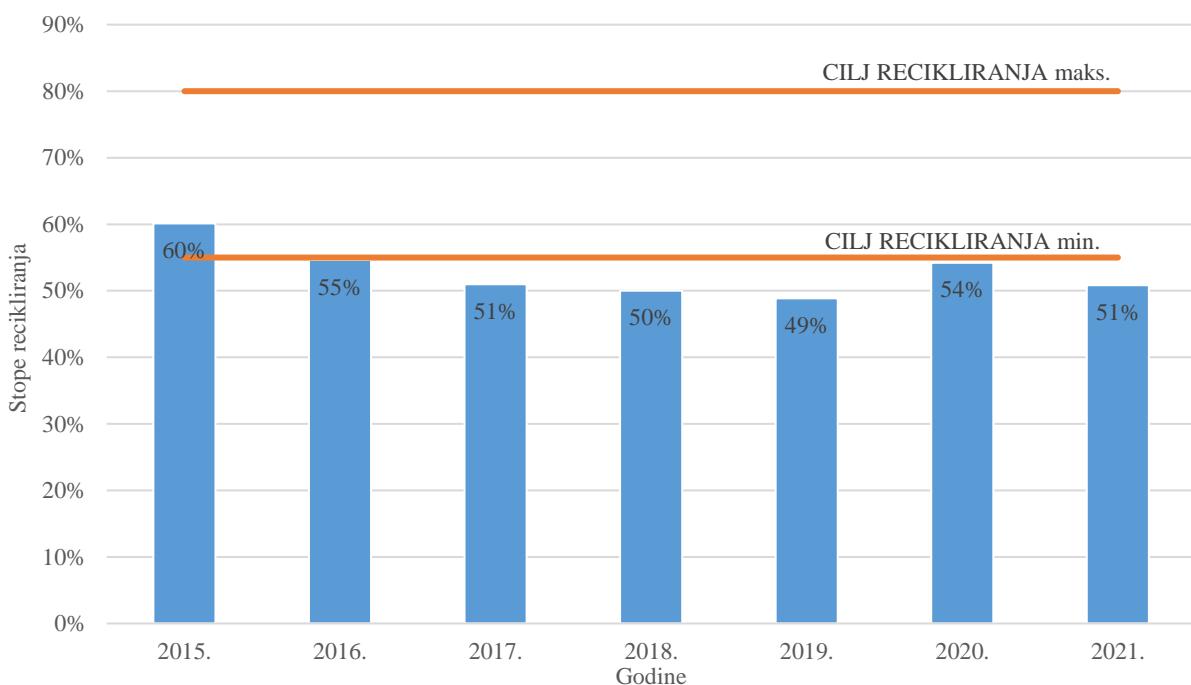
U razdoblju od 2015. do 2021. godine količina i sastav ambalaže i nastalog ambalažnog otpada stabilni su i pokazuju blagi, očekivani rast. Nakon što su u 2015. godini postignuti ciljevi za uporabu i recikliranje ukupnih količina ambalažnog otpada, u narednim godinama bilježi se konstantan pad navedenih stopa, uzrokovani povećanjem potrošnje uz istodobno stagniranje sakupljenih i oporabljenih količina. U 2021. godini reciklirane količine blago su veće od količina iz prethodne godine, ali uz istovremenu povećanu potrošnju ipak dolazi do smanjenja stope recikliranja za 3 postotna boda (Slika 6., Slika 7. i Slika 8.).

Slika 6. Količina ambalaže stavljene na tržište i količina sakupljenog ambalažnog otpada u razdoblju od 2015. do 2021. godine u tonama

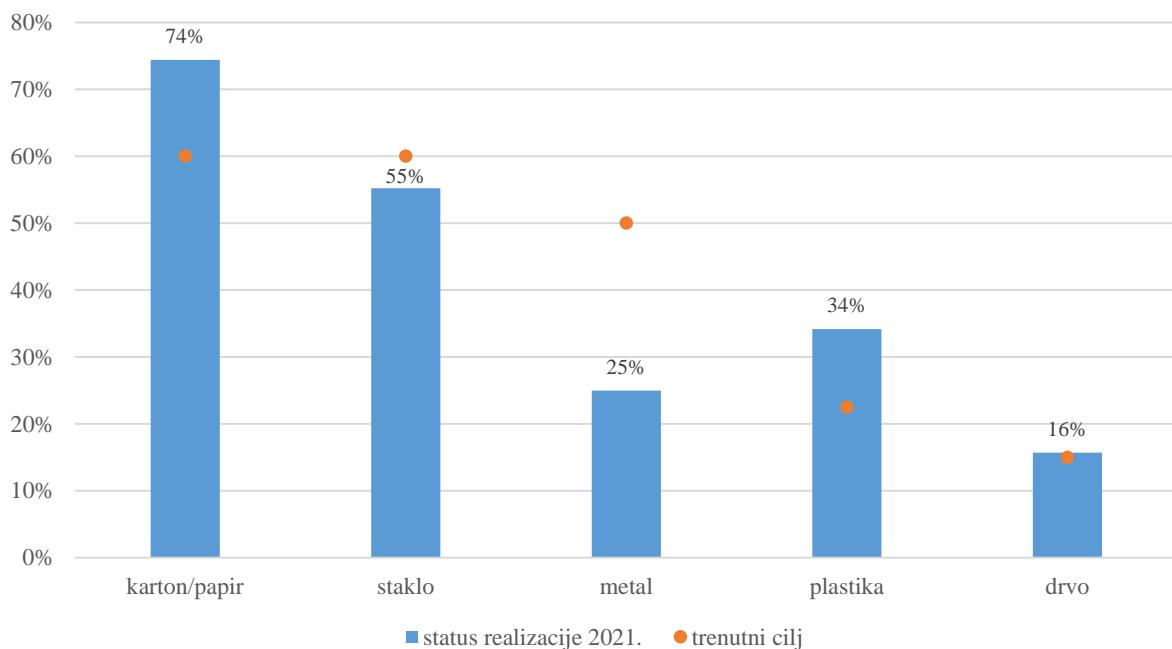

Slika 7. Trend kretanja stopa oporabe ukupnog ambalažnog otpada u odnosu na zadane ciljeve za razdoblje 2015. do 2021. godine

Slika 8. Trend kretanja stopa recikliranja ukupnog ambalažnog otpada u odnosu na zadane ciljeve za razdoblje 2015. do 2021. godine

Pojedinačni ciljevi stope recikliranja dostignuti su za karton/papir (74 %), plastiku (34 %) i drvo (16 %), a nisu dostignuti za staklo 55 % (cilj je 60 %) i za metale 25% (cilj je 50%) (Slika 9.).

Slika 9. Stope recikliranja ambalažnog otpada po materijalima za 2021. godinu u odnosu na propisane ciljeve

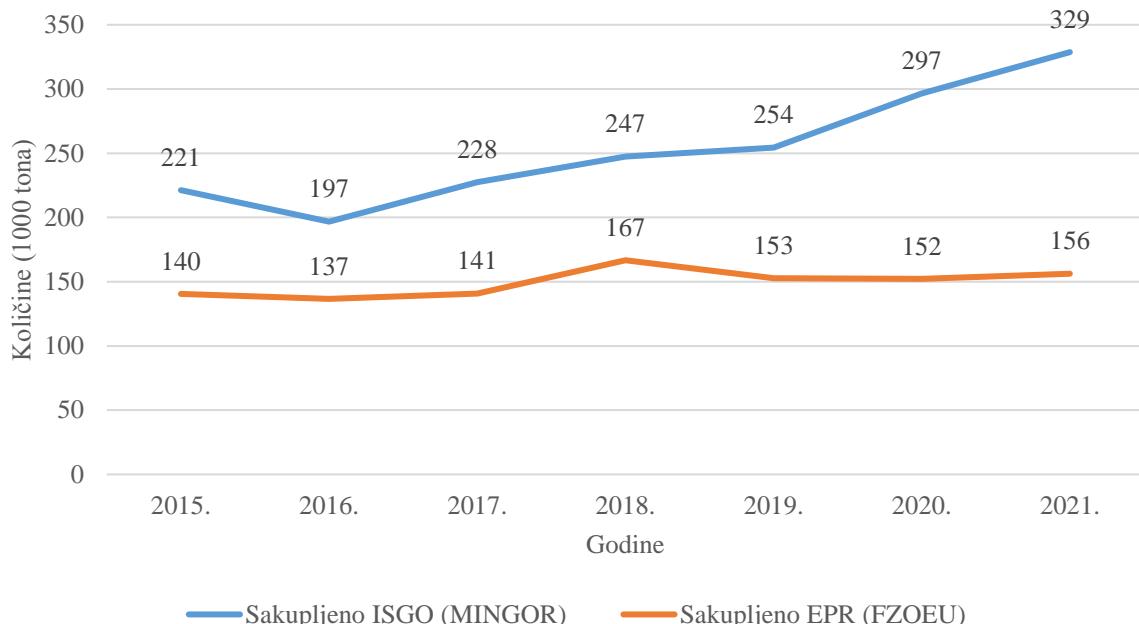
2.2.2. Podaci o ambalažnom otpadu prijavljeni u Informacijski sustav gospodarenja otpadom (ISGO)

Kako bi se dobio potpuniji uvid u cijelokupan sustav gospodarenja ambalažnim otpadom dan je prikaz podataka dostupnih u Informacijskom sustavu gospodarenja otpadom (ISGO). Izvor podataka je Registar onečišćavanja okoliša (ROO) i Evidencija o prekograničnom prometu otpada.

Prijavljene količine nadmašuju količine prijavljene od strane FZOEU, obzirom da dio subjekata koji imaju dozvolu za gospodarenje ambalažnim otpadom ne djeluje unutar sustava FZOEU. Podaci iz Informacijskog sustava gospodarenja otpadom trenutno se koriste samo za provjeru kvalitete službenih podataka koji dolaze iz EPR sustava i koji sadrže detaljne setove podataka potrebne za izračun ostvarenja ciljeva sukladno PPWD Direktivi.

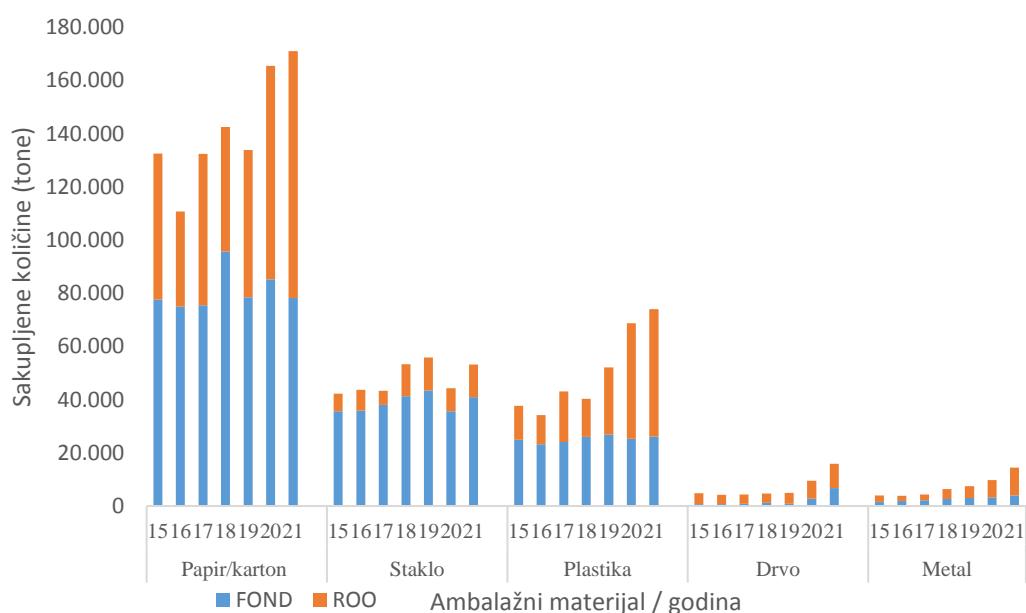
Na Slici 10. prikazane su razlike ukupno sakupljenih količina ambalažnog otpada s obzirom na izvor podataka (zbog usporedivosti sa podacima FZOEU u obzir su uzete samo količine ambalažnog otpada trenutno uključene u EPR sustav, dok su količine sakupljenog opasnog ambalažnog otpada te količine otpadne višeslojne (kompozitne) ambalaže i otpadne miješane ambalaže izostavljene iz prikazanih ukupnih količina dobivenih putem ISGO). Vidljivo je da u prikazanom razdoblju količine sakupljene kroz sustav FZOEU stagniraju dok ukupno sakupljene količine otpadne ambalaže prijavljene u Informacijski sustav gospodarenja otpadom

pokazuju uzlazni trend s izrazitim povećanjem sakupljenih količina u 2020. i 2021. godini. Navedeno ukazuje da postoji potreba za širenjem kapaciteta tj. povećanjem broja subjekata za uporabu ambalažnog otpada uključenih u sustav gospodarenja ambalažnim otpadom koji vodi FZOEU.

Slika 10. Ukupno sakupljene količine otpadne ambalaže u sustavu FZOEU i prema podacima prijavljenim u ROO za razdoblje od 2015. do 2021. godine

Na Slici 11. grafički su prikazane ukupno sakupljene količine ambalažnog otpada po materijalima i unutar njih količine sakupljene u sustavu koji vodi FZOEU.

Slika 11. Ukupno sakupljene količine otpadne ambalaže po materijalima i prikaz udjela sakupljene ambalaže u sustavu FZOEU za razdoblje od 2015. do 2021. godine

Po materijalima, u 2021. godini prema podacima prijavljenim u ISGO sakupljeno je 171.071 t otpadne papirne i kartonske ambalaže, 74.057 t otpadne ambalaže od plastike, 53.202 t otpadne staklene ambalaže, 14.490 t otpadne metalne ambalaže, 15.856 t otpadne drvene ambalaže i 52 t otpadne tekstilne ambalaže. Prikaz sakupljenih količina za vremensko razdoblje od 2015. do 2021. godine dan je u Tablici 9.

Tablica 9. Sakupljene količine ambalažnog otpada prijavljene u ISCGO za razdoblje od 2015. do 2021. godine po materijalima

Vrsta ambalažnog otpada (MATERIJAL)	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Karton/papir	132.515	110.784	132.350	142.494	133.902	165.473	171.071
Staklo	42.222	43.682	43.345	53.301	55.899	44.321	53.202
Al/Fe	4.004	3.814	4.307	6.412	7.493	9.699	14.490
Plastika (polimeri)	37.647	34.155	43.035	40.372	52.073	67.560	74.057
Drvo	4.795	4.228	4.374	4.728	4.943	9.455	15.856
Tekstil	110	105	109	49.229	44.14	46	52
UKUPNO SAKUPLJENO (t)	221.293	196.768	227.520	247.357	254.355	296.554	328.727

3. Otpadna ambalaža koja je opasni otpad

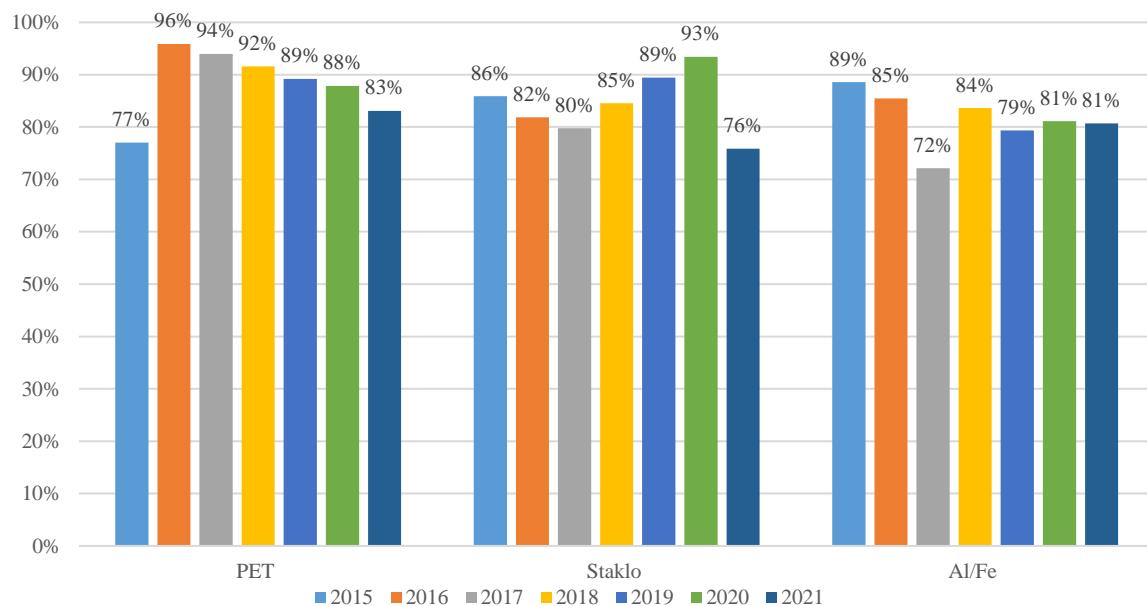
Otpadna ambalaža koja je opasni otpad je otpadna ambalaža od ambalažnog materijala koji posjeduje jedno ili više svojstava opasnog otpada, otpadna ambalaža koja sadrži neuporabljivi proizvod koji sadrži opasne tvari u skladu s posebnim propisima koji uređuju kemikalije ili su u takvoj ambalaži ostaci tih tvari.

Otpadna ambalaža koja je opasni otpad nije obuhvaćena postojećim EPR sustavom gospodarenja otpadnom ambalažom kojim upravlja FZOEU. Prema važećem Pravilniku o ambalaži i otpadnoj ambalaži za stavljanje na tržište proizvoda u ambalaži koji sadrže opasne tvari i od kojih nastaje otpadna ambalaža koja je opasni otpad ne plaća se naknada gospodarenja otpadnom ambalažom u FZOEU. Stoga sukladno općoj obvezi proširene odgovornosti proizvođača propisanoj Zakonom, troškove sakupljanja, prijevoza i obrade otpadne ambalaže koja je opasni otpad snose proizvođači koji stavlju na tržište u RH proizvode u ambalaži koji sadrže opasne tvari i od koji nastaje otpadna ambalaža koja je opasni otpad. Takvi proizvođači obvezni su u potpunosti o vlastitom trošku i u suradnji/ugovorno s njihovim kupcima (prodavateljima, distributerima i ostalim gospodarskim subjektima) i osobama koje obavljaju djelatnosti gospodarenja otpadom organizirati i financirati kompletni sustav odvojenog sakupljanja i predaje na obradu spomenute otpadne ambalaže sukladno Zakonu i citiranom Pravilniku. Bez obzira što nisu obveznici plaćanja naknade gospodarenja u FZOEU, ovakvi proizvođači obvezni su prijavljivati u FZOEU količine ambalaže u kojoj su stavili na tržište RH proizvode koji sadrže opasne tvari. Posjednik otpadne ambalaže koja je opasni otpad obvezan je takvu otpadnu ambalažu predati sakupljaču (ako se radi o otpadnoj ambalaži koja potječe od pravne osobe ili fizičke osobe – obrtnika) ili u reciklažno dvorište ili prodavatelju (u trgovinu) proizvoda od kojih je nastala ova otpadna ambalaža (ako se radi o otpadnoj ambalaži koja potječe od fizičke osobe).

4. Ambalažni otpad u sustavu povratne naknade (depozitni sustav)

Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu iz 2005. godine stvorio je temelj za uvođenje sustava gospodarenja otpadnom ambalažom putem povratne naknade (depozitni sustav). Povratna naknada u 2021. godini primjenjivala se za ambalažu od pića izrađenu od stakla, plastike (PET) i metala (Al i Fe) ukupnog volumena jednakog i/ili većeg od 0,20 litara uključujući i ambalažu od mlijeka i tekućih mlijecnih proizvoda koja je do 2021. godine izuzeta iz sustava povratne naknade donošenjem Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15). Povratna naknada uplaćuje se na račun FZOEU, a uračunata je u cijenu proizvoda i služi kao svojevrstan polog koji se nakon povrata prazne ambalaže vraća kupcu. Krajnjeg se korisnika na ovaj način potiče na odvojeno sakupljanje ambalažnog otpada od pića. Primjena sustava započela je u siječnju 2006.

Stopa sakupljanja, računato kao odnos količina stavljenih na tržište i sakupljenog ambalažnog otpada u sustavu povratne naknade vrlo je visoka i u zadnje tri godine, ovisno o materijalu kreće se između 72 % i 96%. (Slika 12.). Stopi sakupljanja metalne ambalaže za pića stabilne su posljednjih godina, dok su stopi sakupljanja PET ambalaže u konstantnom blagom silaznom trendu. Značajan pad stopi sakupljanja u 2021. godini zabilježen je kod staklene ambalaže. Razlozi bi se mogli tražiti u uključivanju ambalaže za pića volumena jednakog 0,20 litara u sustav povratne naknade od 2021. godine. S obzirom da se navedene jedinice većinom odnose na staklenu ambalažu, navedeno je uzrokovalo značajno povećanje količina staklene ambalaže stavljene na tržište. Pretpostavlja se da je sakupljanje na razini prethodnih godina uzrokovano dijelom i sporom reakcijom potrošača u smislu povrata navedenih jedinica ambalaže.

Slika 12. Stopi sakupljanja ambalažnog otpada u sustavu povratne naknade (SPN) u razdoblju od 2015. do 2021. godine

Uz visoke stopi sakupljanja otpadne ambalaže prednost depozitnog sustava je i nizak stupanj nečistoća koje sadrži tako prikupljena otpadna ambalaža.

5. Potrošnja plastičnih vrećica za nošenje

Plastične vrećice za nošenje predstavljaju ambalažu u smislu PPWD Direktive. Ocijenivši da visoka potrošnja laganih plastičnih vrećica za nošenje uzrokuje onečišćenje okoliša i pogoršava vrlo raširen problem otpada u vodnim tijelima, Europska Komisija donijela je Direktivu 2015/720 o smanjenju potrošnje laganih plastičnih vrećica za nošenje¹⁰ (u dalnjem tekstu: Direktiva 2015/720). Tom su Direktivom lagane plastične vrećice za nošenje definirane kao vrećice za nošenje, sa ili bez ručke, koje su izrađene od plastike, koje se isporučuju kupcima na prodajnom mjestu robe ili proizvoda, a imaju debljinu stijenke ispod 50 mikrona. O godišnjoj potrošnji laganih plastičnih vrećica za nošenje Ministarstvo izvješćuje elektroničkim putem statističko tijelo Europske komisije (Eurostat) unutar 18 mjeseci od završetka izvještajne godine. Od 2018. godine, donošenjem Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 116/2017) propisana je obveza izvješćivanja proizvođača/uvoznika/unosnika o količinama plastičnih vrećica za nošenje stavljenih na tržište RH po kategorijama. Prijave se vrše putem EPR sustava na obrascu AO10 koji se kvartalno dostavlja u FZOEU.

Sukladno Pravilniku o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15, 78/16 i 116/17) u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2019. uvedena je mjera obveznog naplaćivanja laganih plastičnih vrećica za nošenje na prodajnom mjestu robe ili proizvoda od strane prodavatelja uz iznimku za vrlo lagane plastične vrećice za nošenje debljina stijenki ispod 15 mikrona, a koje su potrebne u higijenske svrhe ili kao primarno pakiranje za rasutu hranu kada to pomaže u sprječavanju rasipanja hrane. Na mjestima na kojima je kupcima dostupan ovakav tip vrećica mora biti istaknuta vidljiva obavijest „VREĆICE KORISTITE ŠTEDLJIVO“.

Prema podacima FZOEU na tržište Republike Hrvatske u 2021. godini stavljenja je količina od 888 t vrlo laganih plastičnih vrećica za nošenje, 1.490 t laganih plastičnih vrećica za nošenje te 538 t ostalih plastičnih vrećica za nošenje. Podaci pokazuju pad potrošnje u usporedbi sa 2019. godinom u kategorijama za koje su propisane mjere za smanjenje potrošnje. U odnosu na 2020. godinu zabilježena je povećana potrošnja, ali godina 2020. ne može se smatrati referentnom godinom iz razloga opće smanjene potrošnjom zbog pandemije Covid-19.

U odnosu na 2019. godinu potrošnja vrlo laganih plastičnih vrećica za nošenje bilježi pad od 37% gledano u jedinici mase, dok brojčana količina pokazuje pad od 29%. Potrošnja laganih plastičnih vrećica za nošenje bilježi pad od 10% gledano u jedinici mase, dok brojčana količina pokazuje pad od 8%. Izrazitiji pad potrošnje prikazan u jedinicama mase uzrokovan je smanjenom specifičnom masom vrećica stavljenih na tržište u 2021. godini što je zabilježeno u svim kategorijama plastičnih vrećica za nošenje. Ukupna specifična godišnja potrošnja laganih plastičnih vrećica u 2021. godini iznosila je 110 vrećica/stanovnik što je za 28 vrećica/stanovnik manje od izračunate specifične potrošnje u 2019. godini (138 vrećica/stanovnik). Navedeni pad bio bi još veći kad ne bi bilo utjecaja korištenja popisa stanovništa iz 2021. godine, prema kojem je broj stanovnika značajno manji od procjene Državnog zavoda za statistiku za 2019. godinu

¹⁰ [Direktiva \(EU\) 2015/720 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o izmjeni Direktive 94/62/EZ u pogledu smanjenja potrošnje laganih plastičnih vrećica za nošenje](#)

koja se koristila pri izračunu za 2019. godinu. Podaci o masenim i brojčanim količinama plastičnih vrećica stavljenih na tržište po kategorijama za razdoblje od 2018. do 2021. godine prikazani su u Tablici 10. i Tablici 11. te na Slikama 13 i 14.

Tablica 10. Količine plastičnih vrećica za nošenje stavljenih na tržište RH u razdoblju od 2018. do 2021. godine (t)

Kategorija plastičnih vrećica za nošenje	2018.	2019.	2020.	2021.
Vrlo lagane plastične vrećice za nošenje stijenka < 15 µm	865,25	1.419,89	905,93	888,39
Lagane plastične vrećice za nošenje stijenka ≥ 15 < 50 µm	1.728,22	1.657,59	1.162,88	1.489,50
UKUPNO Lagane plastična vrećica za nošenje stijenka < 50 µm	2.593,47	3.077,48	2.068,81	2.377,89
Ostale plastične vrećice za nošenje stijenka ≥ 50 µm	414,69	590,62	581,04	538,45

Izvor: FZOEU

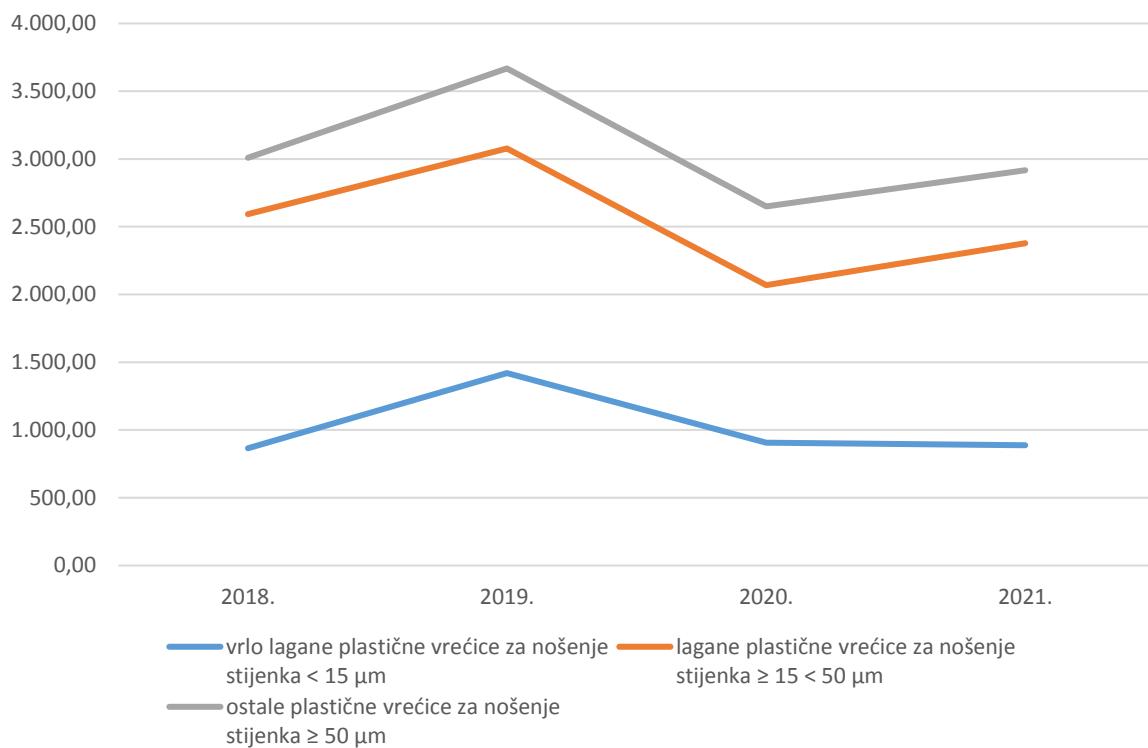
Tablica 11. Brojčane količine plastičnih vrećica za nošenje stavljenih na tržište RH u razdoblju od 2018. do 2021. godine (komadi)

Kategorija plastičnih vrećica za nošenje	2018. ¹¹	2019. ¹¹	2020.	2021.
Vrlo lagane plastične vrećice za nošenje stijenka < 15 µm	274.817.498,67	450.980.200,15	287.738.129,52	322.201.809,00
Lagane plastične vrećice za nošenje stijenka ≥ 15 < 50 µm	115.031.179,69	110.330.011,88	77.401.869,11	101.964.515,00
UKUPNO Lagane plastična vrećica za nošenje stijenka < 50 µm	389.848.678,35	561.310.212,04	365.139.998,63	424.166.324,00
Ostale plastične vrećice za nošenje stijenka ≥ 50 µm	6.204.278,03	8.836.409,59	8.693.080,88	26.384.243,00
Godišnja potrošnja laganih plastičnih vrećica za nošenje po stanovniku (kom/stanovnik)	95	138	90	110

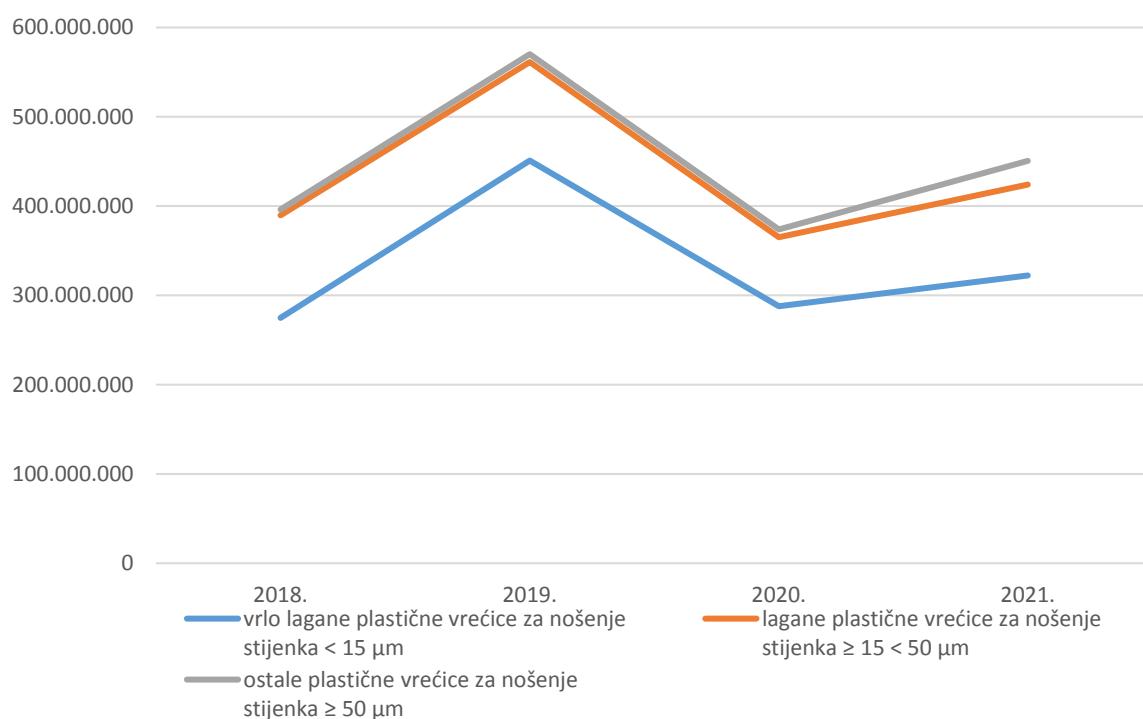
Izvor: FZOEU

Kao dodatne mjere za smanjenje potrošnje Zakonodavac je kroz Zakon o gospodarenju otpadom (NN 84/21) od 1. siječnja.2022. propisao zabranu stavljanja na tržište laganih plastičnih vrećica za nošenje (uz iznimku vrlo laganih plastičnih vrećica za nošenje), te naknadno kroz nacrt Pravilnika najavio uvođenje mjere obveznog naplaćivanja vrlo laganih plastičnih vrećica na prodajnom mjestu robe ili proizvoda od strane prodavatelja.

¹¹ Podaci o brojčanim količinama potrošnje za 2018. i 2019. godinu dobiveni su korištenjem specifičnih masa plastičnih vrećica po kategorijama za 2020. godinu za koju je podatak bio dostupan prvi putem EPR sustava

Slika 13. Količina plastičnih vrećica stavljenih na tržište RH u razdoblju od 2018. do 2021. godine u jedinicama mase (t), po kategorijama vrećica

Slika 14. Broj plastičnih vrećica stavljenih na tržište RH u razdoblju od 2018. do 2021. godine (kom), po kategorijama vrećica

6. Zaključak

U razdoblju od 2015. do 2021. godine evidentira se rastući trend potrošnje ambalaže tj. porast nastalog ambalažnog otpada po stanovniku, uz iznimku u 2020. godini kada je ta vrijednost u padu u odnosu na prethodnu 2019. godinu, što se pripisuje smanjenoj gospodarskoj aktivnosti zbog pandemije COVID 19.

Sakupljene količine amabalažnog otpada putem sustava FZOEU su u promatranom razdoblju stabilne. Putem sustava FZOEU u 2021. godini sakupljeno je 156.227 t ambalažnog otpada, što iznosi 54 % količina stavljenih na tržište. Prijavljena je oporaba 150.029 t ambalažnog otpada, te je stopa oporabe ukupnog ambalažnog otpada u 2021. godini izosila 51 % čime nije ispunjen cilj oporabe koji iznosi 60%. Gotovo sve količine ambalažnog otpada oporabljenе su recikliranjem, te stopa recikliranja u 2021. godini iznosi također 51 %, također nedovoljno za ispunjenje cilja recikliranja ambalažnog otpada koji iznosi 55%. Pojedinačni ciljevi stope recikliranja dostignuti su za karton/papir (74 %), plastiku (34 %) i drvo (16 %), a nisu dostignuti za staklo 55 % (cilj 60 %) i za metale 25 % (cilj 50 %).

Na tržište RH u 2021. godini stavljena je količina od 888 t vrlo laganih plastičnih vrećica za nošenje, 1.490 t laganih plastičnih vrećica za nošenje te 538 t ostalih plastičnih vrećica za nošenje. Podaci za 2021. godinu o laganim plastičnim vrećicama za nošenje pokazuju pad potrošnje u usporedbi sa 2019. godinom u kategorijama za koje su u 2019. godini propisane mјere za smanjenje potrošnje, međutim pokazuju ponovni rast u odnosu na 2020. godinu za kategoriju „laganih plastičnih vrećica za nošenje“. S obzirom na pandemiju Covid 19 u 2020. godini i značajan pad potrošnje većine roba i usluga ova se godine ne može uzeti kao referentna. Potrošnja vrlo laganih plastičnih vrećica za nošenje u usporedbi sa 2019. godinom bilježi pad od 37 %, dok potrošnja laganih plastičnih vrećica za nošenje bilježi pad od 10% računano u jedinicama mase.

Analizom podataka dostupnih u Informacijskom sustavu gospodarenja otpadom dolazi se do zaključka da je značajan dio količina ambalažnog otpada sakupljen i oporabljen izvan sustava kojeg vodi FZOEU. Također količine stavljene na tržište tj. potrošnja ambalaže po stanovniku u iznosu od 76 kg/stanovnik u 2021. godini, značajno je niža od prosjeka EU 27 koji za 2020. godinu iznosi 177 kg/stanovnik. Ove činjenice navode na zaključak da su potrebni dodatni napor u smjeru unaprijeđenja kvalitete podataka te općenito jačanja EPR sustava, posebice u dijelu detektiranja obveznika, te kroz razvoj mreže sakupljanja i oporabe otpada. Također, potrebno je uložiti dodatne napore u pronalasku alternativnih i pouzdanih izvora podataka kako bi se što točnije prikazalo stvarno stanje gospodarenja ambalažnim otpadom.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb

Tel + 385 1 4886 840

mingor.gov.hr

